

ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
Херсонської державної
морської академії

 Олена ДЯГИЛЕВА

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

З освітнього компонента НАУКОВИЙ СТИЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	G «Інженерія, виробництво та будівництво»
Спеціальність	G8 «Матеріалознавство»
Освітньо-наукова програма	«Матеріалознавство»
Курс навчання	I курс
Форма навчання	очна/заочна

Херсон 2025

Робочу навчальну програму із освітнього компонента «Науковий стиль української мови» розроблено відповідно до навчального плану та освітньо-наукової програми підготовки «Доктор філософії», галузь знань J «Інженерія, виробництво та будівництво», спеціальність J8 «Матеріалознавство», д.пед.н., професором, професором кафедри соціально-гуманітарної підготовки Ляшкевич А.І. – 22 с., мова навчання – українська.

Програму розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та інноваційної педагогіки

«26» серпня 2025 р.

протокол №1

Завідувач кафедри

Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА

Гарант освітньо-наукової
програми

підпис

Олександр САПРОНОВ

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

Завідувач відділу аспірантури
та докторантури

підпис

Едуард АППАЗОВ

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

Завідувач навчально-методичного
відділу

підпис

Валентина ЧЕРНЕНКО

Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ

Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти ХДМА

Протокол від 18 вересня 2025 року № 1

Позначення та скорочення:

ЄКТС – Європейська кредитно-трансферна система

Л – лекція

ПЗ – практичне заняття

СР – самостійна робота

ОНП - освітньо-наукова програма

ОК освітній компонент

1. Місце освітнього компонента в структурі освітньо-наукової програми

Освітній компонент «Науковий стиль української мови» за навчальним планом та освітньо-науковою програмою входить до циклу загальної підготовки докторів філософії.

Навчальний курс передбачає:

- лекції, під час яких викладаються ключові моменти та основні положення;
- практичні заняття для отримання необхідних умінь і навичок використання аналітичного інструментарію та перевірки правильності розв'язання ситуативних завдань;
- самостійну роботу, що включає вивчення курсу за навчальними посібниками, нормативній та законодавчій базі, додатковим джерелам, підготовку відповідей на тестові і контрольні запитання.

Робочу програму з ОК «Науковий стиль української мови» складено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 275 Транспортні технології.

Вивчення ОК «Науковий стиль української мови» спрямовано на формування таких загальних компетентностей:

Таблиця 1.1 Загальні та професійні компетентності відповідно до ОНП

№ з/п	Компетентність
ЗК1	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК3	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК4	Здатність працювати в команді.
ЗК5	Оцінювання і прогнозування політичних, економічних, соціальних подій та явищ
ЗК6	Володіння державною та, як найменш, однією з іноземних мов на рівні професійного і побутового спілкування.
ЗК7	Уміння працювати в межах правового поля.
ЗК8	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК9	Здатність працювати автономно.
ПК6	Здатність застосовувати навички збору даних, вивчення, аналізу та узагальнення науково-технічної інформації за тематикою дослідження, розробки і використання

ПК7	технічної документації, основних нормативних документів з питань інтелектуальної власності, підготовки документів до патентування, оформлення ноу-хау. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.
-----	--

Таблиця 1.2 Програмні результати навчання, якими повинен оволодіти здобувач відповідно до ОНП

№ з/п	Програмний результат навчання
ПРН 01	Підготувати календарний план здійснення наукових досліджень за етапами
ПРН 02	Розробити план розподілу трудових ресурсів за окремими роботами
ПРН 03	Узагальнити плани управління матеріальними ресурсами для забезпечення наукових досліджень
ПРН 04	Розробити стратегічні плани щодо сфер застосування науково-дослідних розробок
ПРН 05	Скласти плани оперативного та тактичного управління дослідницькою діяльністю
ПРН 06	Вибрати технологію пошуку інформації
ПРН 07	Співвіднести інформацію для вирішення конкретних дослідницьких задач
ПРН 08	Побудувати інформаційні бази
ПРН 09	Аналізувати інформаційні бази
ПРН 10	Модифікувати набуті знання та навички
ПРН 11	Аргументувати нестандартні рішення в критичних ситуаціях
ПРН 12	Передбачати можливості для успішної реалізації інноваційних ідей
ПРН 13	Відходити від стереотипів, адаптуватися та діяти в новій ситуації
ПРН 14	Ідентифікувати, імітувати та копіювати навички виконання певних дій
ПРН 15	Поважати думку колег, в тому числі, якщо має іншу точку зору
ПРН 17	Дослідити фактори зовнішнього середовища, що впливають на ефективність роботи дослідника
ПРН 19	Рекомендувати методики прогнозування результатів наукової діяльності за умов впливу на підприємство політичних, економічних і соціальних факторів
ПРН 20	Спілкуватися та представляти ефективно дослідницькі ідеї в усній та письмових формах перед фаховою і нефаховою аудиторією
ПРН 21	Впорядковувати думки та ідеї в усній і письмовій формі державною мовою
ПРН 22	Відтворювати іншомовні професійні тексти
ПРН 23	Представляти думки та ідеї в письмовій формі іноземною мовою
ПРН 24	Дискутувати з іноземцями їх рідною мовою на побутовому рівні
ПРН 25	Визначити та реалізувати дослідницькі та проєктні цілі в межах правового поля
ПРН 26	Співвідносити інструменти реалізації дослідницьких задач з нормативно правовими актами
ПРН 27	Організувати зовнішньоекономічну діяльність з урахуванням міжнародних нормативно-правових актів

ПРН 28	Показати знання особливостей етикету при проведенні ділових зустрічей з іноземцями
ПРН 29	Продемонструвати стиль ділового спілкування при оформленні документів та ділової переписки з іноземними партнерами
ПРН 30	Встановити самостійно дослідницькі цілі
ПРН 31	Рекомендувати необхідні інструменти для реалізації дослідницьких та проєктних функцій
ПРН 33	Трансформувати теоретичні знання у практичну площину
ПРН 36	Застосувати принцип системності при встановленні цілей функціонування організаційнотехнічних систем
ПРН 41	Визначити критерії оцінювання складових ефективності функціонування організаційнотехнічних систем
ПРН 42	Спроектувати управлінські заходи щодо підвищення ефективності процесів керування організаційно-технічними системами
ПРН 43	Застосувати державні стандарти якості процесів, продукції на підприємстві
ПРН 44	Продемонструвати знання міжнародних стандартів якості (ISO)
ПРН 45	Підготувати проєктну інформацію у відповідності до встановлених законодавством правил і норм
ПРН 48	Застосувати знання й практичні навички щодо технікоекономічного обґрунтування вибору сировини, устаткування технологічних об'єктів та оптимізації параметрів їх функціонування
ПРН 49	Визначити оптимальні закони керування для багатовимірних систем та систем зі зосередженими або розподіленими параметрами

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач повинен

знати:

- поняттєво-категоріальний апарат ОК;
- значення, мету, функції та структуру мовознавчої науки;
- характеристики та особливості методів дослідження наукового тексту;
- поняття про науковий стиль, його ознаки, функції, мету, завдання;
- головні віхи розвитку наукового стилю української мови;
- поняття про науковий текст, його види, форми;
- сутність та комплекс вимог до текстів наукового стилю;
- поняття наукової творчості, її ознаки, умови ефективності творчої діяльності;
- характерні особливості форм наукових текстів, логічні засоби зв'язку, техніко-орфографічні правила оформлення та уніфікації елементів;
- характерні особливості наукової мови та жанрів наукового стилю;

вміти:

- здійснювати аналіз текстів наукового стилю;
- формулювати висновки та пропозиції;
- організовувати власну розумову діяльність;

- застосовувати сучасні ефективні засоби роботи з науковою та навчально-методичною літературою;
- методично грамотно працювати з текстами наукових джерел;
- скласти модель творчої роботи, програму і план власного наукового висловлювання;
- доцільно використовувати категоріально-поняттєвий апарат;
- володіти прийомами роботи над науковим текстом (есе, тези, стаття, дослідження);
- раціонально використовувати наукові методи пізнання;
- обґрунтовувати практичну значущість результатів дослідження;
- оформляти текст наукового дослідження відповідно до українського правопису;
- готувати і виголошувати своє наукове дослідження у встановленій формі відповідно до вимог наукового стилю.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, частково-пошуковий метод, робота в малих групах, кейс-метод, дослідницький метод, навчання практичної комунікації, як усної, так і письмової, із застосуванням мультимедійних засобів, написання наукових текстів, документів, пошук інформації в друкованій літературі за завданням, виступ з презентацією, написання статей тощо.

2. Зміст освітнього компонента

Опис освітнього компонента «Науковий стиль української мови»

Таблиця 2.1 - Опис освітнього компонента

Термін вивчення ОК		Обсяг ОК		Розподіл академічних годин за видами занять очної та заочної форм навчання					Контроль знань			
Курс	Семестр	Всього академічних годин	Кредити ECTS	Аудиторні заняття				Самостійна робота	Вид індивідуального завдання	Модульні контрольні роботи	Залік	Іспит
				Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Семінарські заняття					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Загальна кількість академічних годин за очною формою	I	90	3	28	14			48	-	-	+	
Загальна кількість академічних годин за заочною формою	I	90	3	6	6			78	-	-	+	

3. Структура освітнього компонента за очною та заочною формами навчання I курс – 1 семестр

№ з/п	Назва розділів та тем	Обсяг годин							
		Очна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Лекція	ЛЗ	ПЗ	СР	Лекція	ЛЗ	ПЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	З історії формування наукового стилю української мови. Мовні і жанрові особливості наукового стилю.	2		2	6				
2	Науковий стиль. Найважливіші риси тексту наукового стилю.	4		2	4	2			10
3	Жанри наукового стилю та їх особливості.	4		2	6				
4	Терміни в науковому мовленні. Особливості використання термінів. Термінологічні словники.	2		2	4	2			10
5	Усна наукова доповідь (стаття). Мовна особистість доповідача.	2		2	10			2	20
6	Стилістика наукових текстів. Лінгвістичний аналіз писемних наукових текстів.	4		2	6				
7	Поняття про публічне монологічне мовлення. Диференціація фахового монологічного висловлювання	4			4			2	10
8	Наукова документація	2			4			2	10
9	Сутність і специфіка фахового діалогічного мовлення.	2		2	2				8
10	Усне мовлення в науковій сфері	2			2	2			10
Всього		28		14	48	6		6	78

4. Рейтингова система для оцінювання успішності здобувачів освіти

Форми проведення занять: лекції, семінари, практичні заняття. Організація роботи слухачів передбачає поняттєво-категоріальний масив з кожної теми, контрольні питання та самостійні завдання, роботу з науковою літературою, розв'язання проблемних ситуацій та дослідно-творчих завдань.

Поточний контроль: здійснюється на заняттях через індивідуальне і фронтальне усне опитування, бліц-опитування; письмові самостійні роботи (реферати, есе); поняттєві диктанти, ведення термінологічного словника; практичні, індивідуальні та самостійні завдання; робота зі схемами, науковими текстами, словниками; розв'язання психологічних задач; взаємоконтроль слухачів у парах і групах; самоконтроль тощо.

Для оцінювання успішності здобувачів очної та заочної форми навчання використовується рейтингова система, яка передбачає розподіл балів за виконання всіх запланованих видів робіт. При цьому максимальна кількість балів при умові бездоганного виконання дорівнює 100.

У табл. 4.1 та табл.4.2 наведено накопичувальну рейтингову систему оцінювання знань здобувачів очної та заочної форм навчання.

Таблиця 4.1 Накопичувальна рейтингова система поточного оцінювання знань здобувачів очної форми навчання

Елементи навчальної діяльності	Кількість занять	Максимальний бал за вид роботи	Всього за семестр, бали
<i>Опрацювання контрольних питань тем лекцій</i>	14	4	56
<i>Виконання практичних робіт</i>	7	4	28
<i>Виконання індивідуального завдання на платформі LMS Moodle</i>		8	8
<i>Виконання підсумкової залікової роботи на платформі LMS Moodle</i>		8	8
Всього максимум за семестр			100

Таблиця 4.2 Накопичувальна рейтингова система поточного оцінювання знань здобувачів заочної форми навчання

Елементи навчальної діяльності	Кількість занять	Максимальний бал за вид роботи	Всього за семестр, бали
Опрацювання контрольних питань тем лекцій	3	10	30
Виконання практичних робіт	3	10	30
Виконання індивідуального завдання на платформі LMS Moodle		20	20
Виконання підсумкової залікової роботи на платформі LMS Moodle		20	20
Всього максимум за семестр			100

Таблиця 4.3. Графік самостійної роботи за очною формою навчання

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1.	Підготовка до практичних занять	14	щотижнево	Усне та письмове опитування
2.	Підготовка теоретичних питань (у тому числі питання, відведені на самостійне опрацювання)	10	щотижнево	Теоретичні питання, практичні та ситуативні завдання
3.	Виконання реферату	14	І раз в семестр	Усний захист
4.	Підготовка до заліку	10	В кінці семестру	Тестові та практичні завдання
Разом		48	-	-

Таблиця 4.4. Графік самостійної роботи за заочною формою навчання

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1.	Підготовка до практичних занять	10	Згідно з розкладом	Усне та письмове опитування
2.	Підготовка теоретичних питань (у тому числі питань, відведених на самостійне опрацювання)	12	Згідно з розкладом	Захист завдань під час практичних та індивідуальних занять
3.	Написання реферату	12	І раз у семестр	Усний захист
4.	Підготовка презентації	12		Виступ та обговорення на

				практичних заняттях
5.	Доповнення основного лекційного матеріалу стислим конспектом з використанням рекомендованої літератури	12	Згідно з розкладом	Стислий конспект та його представлення
6.	Виконання завдань на платформі LMS Moodle	10	Відповідно до тематичного плану	Завдання теоретико-практичного характеру
7.	Підготовка до заліку	10	Протягом семестру	Тестові та практичні завдання
Разом		78	-	-

Одним із елементів оцінювання навчальної діяльності є **опрацювання контрольних питань тем курсу (програмою передбачено 10 тем)**, що дозволяють визначити рівень засвоєння аспірантами теоретичних основ. Якість виконання завдань аспірантами оцінюється за такими критеріями: правильна відповідь на теоретичне питання оцінюється від 0 до 4 балів:

- за повне розкриття теоретичного матеріалу – 4 бали;
- за неповне розкриття теоретичного матеріалу – 3 бали;
- за неповне і неточне розкриття теоретичного матеріалу - 2 бали;
- за неповне, неточне розкриття теоретичного матеріалу - 1 бал.

Наступним елементом оцінювання навчальної діяльності є **виконання практичних робіт**. Для здобувачів очної форми навчання передбачено виконання 7 робіт на практичних заняттях, які оцінюються від 0 до 4 балів:

- за правильне розв'язання практичного завдання з наданням повної відповіді – 4 бали;
- за правильне розв'язання практичного завдання з наданням неповної відповіді – 3 бали;
- за розв'язання практичного завдання з помилками та з наданням неповної відповіді - 2 бали;
- за розв'язання практичного завдання з помилками та без надання відповіді - 1 бал.

Для здобувачів заочної форми навчання передбачено виконання 3 робіт на практичних заняттях, які оцінюються від 0 до 10 балів:

за правильне розв'язання практичного завдання з наданням повної відповіді – 9-10 балів;

за правильне розв'язання практичного завдання з наданням неповної відповіді – 7-8 балів;

за розв'язання практичного завдання з помилками та з наданням неповної відповіді – 4-5 балів;

за розв'язання практичного завдання з помилками та без надання відповіді – 1-3 бали.

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи. Відображає засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування самостійності, як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасної моделі науковця. Видом самостійної роботи здобувачів є **виконання індивідуального завдання**, яке відображає теоретичні і практичні знання, і може дати максимально 8 балів для здобувачів очної форми навчання та 20 балів для здобувачів заочної форми навчання при найвищій якості виконання. При зниженні якості індивідуального завдання знижується і загальна сума балів, що наводиться у табл. 4.1 та 4.2.

Таблиця 4.5. Розподіл балів оцінки індивідуального завдання для здобувачів очної форми навчання за показниками

Кількість балів за показник						Всього балів за індивідуальне завдання
Своєчасність виконання		Своєчасність захисту		Самостійність підготовки	Повнота викладення інформації	
вчасно	невчасно	вчасно	невчасно			
2	1	1	0	3	2	8

Таблиця 4.6. Розподіл балів оцінки індивідуального завдання для здобувачів заочної форми навчання за показниками

Кількість балів за показник						Всього балів за індивідуальне завдання
Своєчасність виконання		Своєчасність захисту		Самостійність підготовки	Повнота викладення інформації	
вчасно	невчасно	вчасно	невчасно			
2	1	2	1	10	6	20

Оцінювання виконання індивідуального завдання ведеться за наступними показниками: 1. Своєчасність виконання (відповідно до графіка). 2. Своєчасність захисту (відповідно до графіка). 3. Самостійність виконання (в тому числі оцінка наявності або відсутності плагіату). 4. Повнота викладення інформації. Кожний із згаданих показників оцінюється певною кількістю балів, а оцінка всієї роботи – це сума балів за кожний з показників.

Наступною складовою комплексної оцінки *є виконання підсумкової залікової роботи на платформі LMS Moodle*. Загальна сума отриманих балів визначається пропорційно до якості виконаних завдань.

5. Засоби діагностики та питання для проведення підсумкового контролю знань здобувачів

1. Поняття про науковий стиль української мови.
2. Давні книжні традиції у науковому стилі.
3. Розвиток наукового стилю в XIX-поч. XX ст.
4. Науковий стиль у 20-30-х роках XX ст.
5. Наука та її розвиток за радянської доби.
6. Сучасні тенденції мовного наукостворення.
7. Абстрагованість наукового стилю.
8. Підкреслена логічність наукового стилю.
9. Точність і однозначність наукового стилю.
10. Якість наукового стилю. Об'єктивність викладу.
11. Жанри наукового стилю (монографія, стаття, реферат, анотація, дисертація, тези).
12. Наукові жанри.

13. Поняття про термін. Загальнонаукові терміни. Міжгалузеві терміни. Вузькоспеціальні терміни. Професіоналізми.
14. Науковий текст як термін. Принципи укладання наукових текстів. Ознаки наукового тексту. Архітектоніка наукового тексту. Види текстів.
15. Особливості читання наукового тексту. Сприймання, усвідомлення, розуміння наукового тексту. Інтерпретація наукового тексту та її особливості.
16. Поняття про компресію. Тезування. Конспект. Реферат. Анотація. Особливості мовного оформлення.
17. Заголовок наукового тексту. План наукового тексту. Рубрикація. План-проспект. Джерело наукової інформації.
18. Огляд літератури. Мета дослідження. Гіпотеза дослідження. Завдання дослідження. Методи дослідження. Наукова новизна. Мовне оформлення частин роботи. Бібліографія. Посилання. Цитати.
19. Поняття про апробацію. Поняття про наукову статтю. Типи статей. Етапність підготовки наукової статті. Будова статті.
20. Функції рецензії. Ознаки рецензії. Технології рецензування. Науковий відгук. Офіційний опонент. Особливості мовного оформлення рецензії.
21. Поняття про наукову доповідь. Науковий виступ. Різновиди наукової доповіді. Схема підготовки наукової доповіді. Прийоми виголошення доповіді й привернення уваги слухачів. Інтонація як важливий засіб наукової доповіді.
22. Поняття про мовну особистість. Рівні володіння мовою. Мовна майстерність. Мовна компетенція.
23. Наукова конференція.
24. Науковий діалог. Дискусія. Рекомендації щодо проведення дискусії. Підготовка дискусії.
25. Комунікативні стратегії. Наукова суперечка. Диспут.
26. Роль інформаційних засобів у науковому виступі. Характеристика електронної презентації. Структура електронної презентації. Принципи створення електронних презентацій. Особливості сприйняття електронного тексту.

27. Ораторська мова. Тематика публічних промов. Форми реалізації публічного мовлення. Підготовка публічної промови. З історії публічної мови.

28. Поняття про красномовство. Роди і види публічної мови. Дипломатичне красномовство.

29. Етапи підготовки і виголошення промови. Вибір теми. Збір інформації. Структурування матеріалу. Написання промови. Фактори зовнішності оратора. Контакт із слухачем. Структура промови.

30. Історія дискусивно-полемічної мови. Ознаки фахового діалогу. Ділова бесіда. Телефонна розмова. Суперечка. Аргумент та аргументація. Прийоми суперечки.

31. Етика спілкування.

6. Рекомендована література

Основна

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити : Посібник [За ред. О. Сербенської]. Львів : Світ, 1994. 152 с.

2. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів : Світ, 2003. 434 с.

3. Богдан С. К. Мовний етикет українців : традиції і сучасність. К. : Рідна мова, 1998. 476 с.

4. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення. Вінниця: Нова книга, 2003. 472 с.

5. Загнітко А. П. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. Донецьк, 2004.

6. Кравець Л. І. Культура української фахової мови : Навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. К. : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.

7. Семеног О. М. Культура наукової української мови : Навч. посіб. / О. М. Семеног. К. : ВЦ «Академія», 2010. 216 с.

8. Семеног О. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки) : Монографія / За ред. Л. І. Мацько. К. : Педагогічна думка, 2007. 278 с.

9. Ярема С. На теми української наукової мови / С. Ярема. Львів : НТШ, 2002. 44 с.

Додаткова

10. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо / Б. Д. Антоненко-Давидович. К. : Радянський письменник, 1970. 254 с.

11. Баранник Д. Х. Усний монолог (загальні особливості мовної структури). Дніпропетровськ, 1969. 144 с.

12. Богдан С. К. Семантична визначеність вставних одиниць у науковому тексті / С. К. Богдан // Українське мовознавство. К.: Вища школа, 1988. Вип. 15. С. 124—129.

13. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: Навч. посіб. / Н. В. Ботвина. К.: Арттек, 1998. 190 с.

14. Вінніков В. А. Пам'ятка молодим вченим з написання наукових праць / В. А. Вінніков // Український радіологічний журнал. 2009. №17. С.7-9.

15. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови : Навч. посіб. / Г. Волкотруб. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. 256 с.

16. Гінзбург М. Д. Десять відомих правил українського ділового та наукового стилю, зведені в систему // Стандартизація, сертифікація, якість. 2004. № 2. С. 22—28.

17. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: Монографія. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400 с.

18. Городенська К. Синтаксична специфіка української наукової мови // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук, праць. К. : КНЕУ, 2001. Вип. IV. С. 11—14.

19. Дротянко Л. Наукова і побутова мова у процесі взаємопроникнення культур // Вісник НАН України. 2005. № 11. С. 51—58.

20. Дядюра Г. М. Функціональні параметри образності в науковому стилі (на матеріалі текстів природничих та технічних наук): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Черкаси, 2001. — 18 с.

21. Євграфова А. Заголовок як актуалізатор текстової інформації // Електронна бібліотека Інституту журналістики. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <:// <http://www.jorn.univ.kiev.ua>>. Загол. з екрана. Мова укр.
22. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови). К. : Довіра, 1999. 267 с.
23. Жайворонок В. В. та ін. Українська мова в професійній діяльності: Навч. посіб. К. : Вища школа, 2006. 431 с.
24. Зелінська Н. В. Сучасний науковий дискурс: парадокси розвитку // Вісник Київськ. міжн. ун-ту. 2004. Вип. 3. С. 13—25.
25. Карпіловська Є. Структурні зміни української наукової термінології протягом двадцятого сторіччя / Є. Карпіловська, О. Кочерга, Є. Мейнарович // Проблеми української термінології. Вісник НУ «Львівська політехніка». 2004. № 503. С. 3—8.
26. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. К., 1970. 306 с.
27. Кочерга О. Деякі міркування про шляхи і манівці розвитку української наукової термінології // Сучасність. 1994. № 399-400. С. 173-182.
28. Культура мовлення вчителя-словесника / О. М. Горошкіна (уклад.). Луганськ: Навчальна книга, 2007. 111 с.
30. Михайлова О. П. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості: Навч. посіб. / О. П. Михайлова, А. А. Сидоренко, В. Ф. Сухопар. Х., 2000. 97 с.
31. Непийвода Н. Автор наукового твору: спроба психологічного портрета // Мовознавство. 2001. № 3. С. 11—23.
32. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
33. Основи наукового мовлення: Навчально-методичний посібник / Уклад. Т. В. Симоненко. Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького. 2005. 80 с.

34. Сербенська О. Культура усного мовлення: Практикум: Навч. посіб. К.: Центр навч. літератури, 2004. 216 с.
35. Синиця І. А. Діалогічність у науковому тексті // Мовознавство. 2004. № 2—3. С. 55—60.
36. Ставицька Л. Відгук офіційного опонента // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <Електронна бібліотека Інституту журналістики. <://<http://www.jorn.univ.kiev.ua>>. Загол. з екрана. Мова укр.
37. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація: Навч.-метод. посіб. К.: НАДУ, 2008. 184 с.
38. Тернавська Т. До проблеми експресивності наукового мовлення // Вісник Луганськ, держ. пед. ун-ту імені Т. Шевченка. Серія: Філологічні науки. Луганськ: Альма-матер, 2001. № 3. С. 134—140.
39. Чак Є. Д. Складні випадки правопису та слововживання. К.: А.С.К., 1998. 272 с.
40. Чепіга І. П. Мовленнєві особливості наукового тексту: текст-міркування, текст-доказ // Лінгвістичні студії. Донецьк, 2002. Вип. 10. С. 157—161.

Словники

41. Бибик С. П., Сюта Г. М. Словник іншомовних слів: Тлумачення, словотворення та слововживання: Близько 35 000 слів і словосполучень / С. Я. Ермоленко (ред.). Х.: Фоліо, 2006. 623 с.
42. Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова. Практичний словник-довідник. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 88 с.
43. Бук С. 3000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови / Наук. ред. Ф. С. Бацевич. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 192 с.
44. Бурячок А. А. Орфографічний словник української мови. К.: Наукова думка, 2002. 460 с.
45. Бурячок А. А. Словник синонімів української мови: У 2-х т. / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні. К.: Наукова думка, 1999.

46. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: 253 000 слів / В. І Бусел (авт., кер. проекту та гол. ред.). К. Ірпінь: Перун, 2004. 887 с.
47. Гринчишин Д. П., Капелюшний А. О., Пазяк О. М., Сербенська О. А., Терлак З. М. Словник труднощів української мови: Близько 15000 слів / С. Я. Єрмоленко (ред.). К.: Радянська школа, 1989. 336 с.
48. Демська О. М., Кульчицький І. М. Словник омонімів української мови / Міжнародний фонд «Відродження». Львів: Фенікс, 1996. 223 с.
49. Дзюбишина-Мельник Н. Я., Дужик Н. С., Єрмоленко С. Я., Ленець К. В., Пустовіт Л. О. Культура мови на щодень / НАН України; Інститут української мови / С. Я. Єрмоленко (ред.). К.: Довіра, 2000. 170 с.
50. Єрмоленко С. Я., Бирик С. П., Тодор О. Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко (ред.). К.: Либідь, 2001. 224 с.
51. Карачун В. Я. Орфографічний словник наукових і технічних термінів: Правопис. Граматика: Понад 30 000 слів. К.: Криниця, 1999. 524 с
52. Ляшкевич А. Вплив термінів і професіоналізмів на підготовку фахівців морської галузі. Перспективи розвитку сучасної філології та лінгвометодики у дослідженнях молодих науковців, 22 січня 2024 р. Збірник матеріалів Міжрегіонального науково-практичного online-семінару викладачів та здобувачів вищої освіти / За заг. ред. К. Я. Климової. Житомир : Поліський національний університет, 2024. 132 с. С.30-33 <http://ir.polissiauniver.edu.ua/handle/123456789/15203>
53. Ляшкевич А. Підвищення рівня ефективності спілкування в умовах війни шляхом застосування спеціальних методик. Освітній процес в умовах війни та у повоєнний період: виклики, правила, перспективи : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 4 березня – 14 квітня 2024 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. – 368 с. С. 191-194. https://cuesc.org.ua/images/informlist/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20advanced_training_UDU.pdf

54. Ляшкевич А. Стратегії впровадження штучного інтелекту в соціально-гуманітарних науках: перспективи та виклики для учасників освітнього процесу. Актуальні проблеми викладання освітніх компонент соціально-гуманітарного спрямування у вищій школі [Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції 05 червня 2024 р., м. Херсон]. Херсон: Херсонська державна морська академія, 2024. 193 с. С. 86-89. https://drive.google.com/drive/folders/1dojxnq6v-pQgD51JeyH3M9-ahVRcv9Jv?usp=drive_link

55. Ляшкевич А. Інтеграція мовної грамотності в управлінську, методичну і навчальну діяльність закладів вищої освіти: шляхи системної трансформації. Актуальні проблеми викладання освітніх компонентів соціально-гуманітарного спрямування у вищій школі [Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції 05 червня 2025 р., м. Херсон]. Херсон: Херсонська державна морська академія, 2025. 172 с. С. 53-55. https://drive.google.com/file/d/1rWliefQXYLNkhia8bWN0L_bOJhFJP2mDg/view?usp=sharing

56. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови. Вид. 2-ге. К.: Довіра, 2006. 477 с.

57. Практичний словничок нормативних висловів / Упоряд. А. Сербенська. Львів: НТШ, 2002. 35 с.

58. Селіванова О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля. К., 2006. 716 с.

59. Словарь української мови / За ред. Б. Грінченка. Т. I—4. К.: Довіра — Рідна мова, 1997.

60. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. К.: Знання, 2004. 367 с.

61. Струганець Л. Культура мови. Словник термінів. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан. 2000. 87 с.

62. Українська мова: Енциклопедія / НАН України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови / В. М. Русанівський

(голова ред. кол.). 2-ге вид., випр. і доп. К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова періодика України: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду:
<http://www.ulif.org.ua>
3. Донецький лінгвістичний портал: <http://www.mova.dn.ua/>
4. Українська мова в інтернеті: <http://www.nowamowa.com.ua>
5. Культура мови: <http://www.kultura-mowy.wikidot.com>